

VYŘEZÁVANÝ ČÁP

Kdo může vyrobit?

Žáci 6. - 7. ročníku základní školy. Děvčata a chlapci v zájmových kroužcích nebo na školách v přírodě.

Za jak dlouho se to stihne?

Doporučujeme v rámci vyučovacího předmětu Technika vyhradit min. 2-3 vyučovací hodiny.

Kdo zpracoval námět a výrobek doporučuje?

Miroslav Janu, Univerzita Palackého v Olomouci

Co se žáci naučí?

Očekávané výstupy učení:

- používá materiály při technických činnostech s ohledem na jejich vlastnosti.
- z nabídky volí vhodný materiál, vzhledem k jeho vlastnostem.
- dodržuje daný sled výrobních operací.

Konkrétní dovednosti:

- měření, krájení, řezání, vrtání.
- využívá poznatků o makroskopické stavbě dřeva.

Jaký materiál a pomůcky potřebujeme?

Pracovní prostory:

- školní dílna, domácí prostředí, zájmové kroužky, školy v přírodě.

Materiál:

- čerstvá (živá) větev z měkkého dřeva lípy, vrby, topolu, lísky Ø 40-50 mm (hlava a tělo čápa, podstava pro umístění čápa) a větvičky různých Ø ze stejného dřeva, délky ± 200 mm (nohy a krk čápa).

Pomůcky:

- tužka, nůžky nebo štípací kleště na větve, pila ocaska, řezbářský nůž nebo kvalitnější ostrý zavírací nůž, aku-vrtačka, vrták Ø 6-8 mm, nebo ze stejného Ø, vodou ředitelné lepidlo, podložku s opěrkou pro snadnější řezání.

Pracovní postup

1. Z větve silnějšího Ø uřízneme pilou ocaskou váleček o délce 30-40mm (základna budoucí podstavy čápa).
2. Z téže větve uřízneme ocaskou váleček délky ± mm 60-70 mm (hlava a tělo čápa).
3. Z válečku, určeného pro tělo a hlavu čápa v podélném směru, po směru vláken, nakrájíme plátky šířky 15-20 mm a začistíme je.
4. Na připravené plátky podle vlastních představ nakreslíme tvar těla a hlavy.
5. Postupně, na podložce, nožem odebíráme dřevo po tenkých vrstvách do výsledného tvaru.
6. Nohu a krk vyrobíme z tenkých větviček.
7. Do základny vyvrtáme nebozezem, nebo aku-vrtačkou otvor o Ø 4-5 mm do hl. 10-15 mm, pro umístění nohy.
8. Totéž provedeme v místech, kde bude nasunuta noha a krk čápa.

9. Větvičky představující nohu a krk čápa zapustíme do jednotlivých částí a pojistíme lepidlem. (lepení není podmínkou, nabízí otáčení těla čápa do různých poloh).
10. Výrobek je hotov.

Metodické poznámky

1. Výrobu čápa si předem vyzkoušejte.
2. Používejte nabroušené nože.
3. Ukažte žákům správné broušení nožů.
4. Dodržujte bezpečnostní předpisy při řezání.
5. Pracujte na podložce s opěrou.

Použité zdroje a další inspirace

Knižní zdroje:

- *Malý řezbář*. Přeložil Jiří STEINER. Praha: Svojtka & Co., 2014. Pokusy, objevy, hry. ISBN 978-80-256-1331-3.
- ŠTAJNOCHR, Lubomír. *Broušení nástrojů*. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada, 2004. Profi & hobby. ISBN 80-247-0742-X.
- MINÁŘ, Marek. *Lidové řezbářství*. Praha: Grada, 2008. Řemesla, tradice, technika. ISBN 978-80-247-1722-7.
- JOSTEN, Elmar, Thomas REICHE a Bernd WITTCHEN. *Dřevo a jeho obrábění*. Praha: Grada, 2010. Průvodce truhláře. ISBN 978-80-247-2961-9.

Internetové zdroje:

- *TechnoMet* – sbírka metodických námětů k provádění technických činností žáků ve škole, zájmovém kroužku nebo dětmi doma. Primárně se zaměřuje na aktivity pro děti a mládež ve věku od 6 do 14 let. Dostupné na: <https://www.pdf.upol.cz/ktiv/technomet>.
- <https://cz.pinterest.com/>

Vytvořeno v rámci projektu TAČR TL03000535 Vývoj systému podpory implementace inovativní koncepce technického vzdělávání na základních školách v České republice.

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program **Éta**